

[Dorit Myltoft]

Derfor er der to forhold, som jeg vil trække specielt frem. For det første at problemets omfang er så stort, at det skal løses på internationalt plan, og derfor er det med glæde, jeg konstaterer, at EURATOM også vil skyde penge af en anselig størrelsesorden ind til løsning af de energiforsyningsmæssige problemer.

Det andet, jeg vil fremhæve, er nødvendigheden af at støtte opbygningen af demokratier i både Østlandene og de baltiske stater. Det er en vanskelig balancegang på den ene side at vedkende sig det internationale medansvar og sætte penge af til at følge ansvaret op og på den anden side respektere den demokratiske beslutningsproces i de pågældende lande.

Det Radikale Venstre er enig i intentionerne, men kan med de nævnte begrundelser ikke støtte beslutningsforslaget.

Riishøj (SF):

Jeg vil først sige tak for ministerens fyldige svar og for de generelt positive bemærkninger.

For os er denne sag egentlig ikke partipolitik; det er en national opgave for de nordiske lande og for hele Europa.

Det er et dybt alvorligt problem, som vi så i forbindelse med Tjernobylværket, hvor vi ved et under slap for følgevirkningerne, men hvor lande tæt på os i dag lider under de helt katastrofale følger, der også kan blive en realitet i Danmark, hvis katastrofen gentager sig.

Der er flere, bl.a. hr. Peter Hansen-Nord, der har nævnt, at det at tage en sag af denne art op var at blande sig, men i Europa blander vi os i hinandens indre anliggender, og den tid er forbi, hvor man kan påstå den slags; det var et slogan fra den kolde krig. Man blander sig ikke altid på en særlig ordentlig måde rundt omkring i Europa. Men det drejer sig om, at vi løser nogle fælles opgaver, og når det gælder et land som f.eks. Litauen, der er et lille land i dyb krise, meget fattigt, uden ret mange ressourcer, har vi den opgave at give nogle tilbud. Men naturligvis kan vi jo ikke påtvinge dem en bestemt løsning. Det skal ske i en dialog og forhåbentlig en bedre dialog end den, mange andre lande og mange andre finansieringsinstitutter fører. F.eks. opstiller IMF og Verdensbanken jo nogle strukturtilpasningsprogrammer som forudsætning for lån, som virkelig er barske, og som faktisk i øjeblikket truer demokratiet i flere af de østeuropæiske lande, fordi

man påtvinger en hestekur, som er helt brutal i forhold til landenes egne ressourcer.

Det med at blande sig vil jeg derfor afvise. Dette her er en fælles opgave, som vi prøver at tage op i en dialog med Litauens regering. Og jeg vil da opfordre ministeren og regeringen til at tage en drøftelse.

Jeg havde selv lejlighed til at deltage i det litauiske regeringspartis kongres for nylig, og denne sag blev ikke nævnt med ét ord. De har, som fru Helen Beim var inde på, i Litauen jo helt gigantiske sociale og økonomiske problemer: en inflation på 3.000 pct. og et fald i produktionen på 50 pct. I lande med sådanne problemer bliver et problem, som for os er utrolig vigtigt, faktisk ikke et problem, før katastrofen er der.

Derfor er det så vigtigt, at vi giver nogle tilbud i en dialog, i et samarbejde, med Litauens regering.

Litauen er jo et lille land, som fru Helle Beim også nævnte, et land, som nærer respekt for de nordiske lande, og som ikke betragter de nordiske landes bistand som egentlig indblanding. Det er jo egentlig indblanding, når vi etablerer kulturhuse, og hvad vi ellers gør – nogle kan lide det, andre kan ikke – men de betragter det som et samarbejde i deres tilbagevenden til Europa og er glade for den bistand og den hjælp, selv om det faktisk er indblanding.

Naturligvis skal dette problem også løses i en dialog med Litauens regering, men hvor vi også må give et bestemt tilbud. Vi kan jo ikke bare komme med mundsvejr og have gode intentioner og formål, men må kunne give et bud på, hvad vi kan tilbyde med dette forslag.

I den forbindelse er det helt rigtigt, at vi ikke er alene om det. Vi skal samarbejde i første omgang med de andre nordiske lande og prøve at søge et samarbejde i det øvrige Europa. Men opgaven er ikke større, end at dette her kunne være en fælles nordisk opgave, hvor vi søger et samarbejde med andre europæiske lande og søger finansiering.

Men Danmark, Norge, Sverige og Finland kunne faktisk godt finansiere og gennemføre en energiømlægning i Litauen, hvor man lukkede dette atomkraftværk. Det er en mulighed. Der er kun 3 mio. mennesker i Litauen. De 2.600 MW, det drejer sig om – det er over en 10-årig periode – kunne godt erstattes. Det beløb, som ministeren nævner, er jo for de nordi-